

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Rundskriv

Utlendingsdirektoratet

Nr.	Vår ref	Dato
F-01-2021	21/2941	28. juli 2021

Instruks - Fastsettelse av søknads- og meldingstidspunkt for statsborgerskap når det er lange ventetider for oppmøte hos politi og utenriksstasjon

1. Innledning

Kunnskapsdepartementet viser til departementets instruksjonsadgang etter statsborgerloven § 28 første ledd, som innebærer at departementet kan gi Utlendingsdirektoratet (UDI) generelle instruksjoner om lovtolkning, skjønnsutøving og prioritering av saker.

Videre vises det til UDIs praksisforeleggelse av 18. mai 2021. Det fremgår av lov 10. juni 2005 nr. 51 om norsk statsborgerskap (statsborgerloven) § 27 første ledd at søknad og melding om statsborgerskap skal inngis til politiet eller norsk utenriksstasjon. I praksisforeleggelsen foreslår UDI at datoen for når søknad ble registrert i UDIs søknadsportal skal regnes som søknadstidspunkt i tilfeller der sent tidspunkt for oppmøte hos politiet eller utenriksstasjonen skyldes forhold utenfor søkerens kontroll, og sent oppmøte påvirker utfallet av saken til ugunst for søkeren.

2. Bakgrunn

Det fremgår av statsborgerloven § 27 første ledd at søknad og melding om statsborgerskap skal inngis til politiet eller norsk utenriksstasjon. Hva som skal regnes som søknads- eller meldingstidspunkt er ikke nærmere presisert i ordlyden i statsborgerloven eller forskrift 30. juni 2006 nr. 756 om erverv og tap av norsk statsborgerskap (statsborgerforskriften). Dette vil

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
872 417 842

Avdeling
Integreringsavdelingen

Saksbehandler
Cecilie Uteng
22 24 77 69

bero på en tolkning. Da statsborgerloven kom til i 2005 var oppmøte hos politi eller utenriksstasjon eneste mulighet for å få levert søknaden, og dette ble følgelig ansett som søknadstidspunkt. Etter at «søknad på nett» ble lansert, har spørsmålet om hva som skal anses som søknadstidspunkt blitt relevant, ettersom registreringen av søknaden i nettportalen finner sted før personen får oppmøte hos politiet eller utenriksstasjonen.

UDI skriver i sin praksisforeleggelse 18. mai 2021 at direktoratet har tolket dagens regelverk slik at søknad og melding om statsborgerskap i utgangspunktet ikke regnes som fremmet før søkeren eller melderer har møtt personlig hos politiet eller utenriksstasjon for å legitimere seg og levere dokumenter som skal følge søknaden eller meldingen. Datoen for når søknaden er fremmet er satt som søknadstidspunkt. Den samme forståelsen av begrepet "fremmet" er lagt til grunn i forarbeidene til lov 18. juni 2021 nr. 132 om endringer i statsborgerloven og integreringsloven (endring i kravene til oppholdstid mv.). I endringsloven del III er det gitt overgangsbestemmelser. Når en søknad skal regnes som registrert eller fremmet etter overgangsbestemmelsen er omtalt i forarbeidene, Prop. 130 L (2020-2021) Endringer i statsborgerloven og integreringsloven (endring i kravene til oppholdstid mv.) punkt 2.7.5., der departementet skriver:

"Søknaden skal anses som fremmet når søknaden med alle opplysninger og vedlegg som er nødvendig for å avgjøre den, er kommet inn til rette myndighet. Det innebærer at søknaden er registrert i Utlendingsdirektoratets (UDI) søknadsportal, eventuelt levert på papir hos politiet eller norsk utenriksstasjon, og at søkeren har møtt opp hos politiet eller norsk utenriksstasjon og levert nødvendig dokumentasjon.

Søknaden skal anses som registrert når den er registrert i UDIs søknadsportal. Dette innebærer også at eventuelt saksbehandlingsgebyr er betalt."

Etter innføring av elektroniske søknadsskjemaer, har UDIs praksis ført til at søknadstidspunktet blir et tidspunkt etter at søknaden eller meldingen er registrert og aktuelt gebyr betalt i søknadsportalen. Av praktiske hensyn praktiseres gebyrreglene slik at det er alder på tidspunktet søknaden eller meldingen registreres og gebyret eventuelt skal betales som avgjør hvilket gebyr som kreves.

Søknadstidspunkt og meldingstidspunkt har betydning for vurderingen av en rekke vilkår etter statsborgerloven. Søkerens alder på søknadstidspunktet har betydning for vurderingen av vilkår blant annet i statsborgerloven § 8 (norskravet), § 15 andre ledd, § 16 (statsløse), § 17 (barn som søker som biperson til norsk forelder), § 22 (automatisk erverv for barn) og § 26 tredje ledd. Søknad om å beholde norsk statsborgerskap etter statsborgerloven § 24 annet ledd, må leveres innen søker fyller 22 år. Her er det imidlertid mulig å gjøre unntak etter statsborgerloven § 24 tredje ledd dersom søkeren ikke er vesentlig å bebreide for sent fremmet søknad eller det vil være urimelig at statsborgerskapet tapes på grunn av forsømmelsen.

I meldingssaker må alle vilkår være oppfylt på meldingstidspunktet og meldingen skal avslås hvis vilkårene ikke er oppfylt på dette tidspunktet. Fedremelding etter statsborgerloven § 37

annet ledd må for eksempel leveres innen melder fyller 18 år for at barnet skal være omfattet av bestemmelsen. Søknads- og meldingstidspunktet har også betydning i tilfeller der endringer i lov eller forskrift gjelder søknader som er fremmet etter ikrafttredelse.

UDI har etablert en praksis der tidspunktet saken er registrert og sendt inn fra søknadsportalen regnes som søknadstidspunktet, dersom sent oppmøte hos politiet eller førstelinjen skyldes forhold utenfor søkerens kontroll og får uheldige konsekvenser for utfallet av saken. Det er en forutsetning at søkeren senere har møtt opp så snart det var mulig og at søkeren da har fremlagt det som kreves av dokumentasjon. Nevnte praksis fremgår blant annet av punkt 2.2 i UDIs retningslinjer til førstelinjen: UDI 2016-010 *Forberedelse og effektivering av vedtak om norsk statsborgerskap*. I saker etter utlendingsloven legges det tilsvarende vekt på at sent oppmøte skyldes forhold utenfor utlendingens kontroll der dette for eksempel har betydning for om en søknad om fornyelse er fremmet rettidig.

UDI har i sin praksisforeleggelse 18. mai 2021 anbefalt at datoen for når søknaden ble registrert i UDIs søknadsportal (registreringsdatoen) skal regnes som søknadstidspunkt hvis to kumulative vilkår er oppfylt. For det første anbefaler UDI at registreringsdatoen skal regnes som søknadstidspunkt i tilfeller der lange ventetider og sent tidspunkt for oppmøte skyldes forhold utenfor søkerens kontroll. Et eksempel på forhold som er utenfor søkerens kontroll er de begrensede åpningstidene politiet og utenriksstasjonene har hatt som følge av Covid-19 og smitteverntiltak i forbindelse med pandemien. For det andre anbefaler UDI at det også skal være en forutsetning at sent oppmøte får betydning for utfallet av søknaden eller meldingen om statsborgerskap. Dette for at man skal unngå å måtte gjøre en vurdering av om det er registreringstidspunktet som skal legges til grunn, i saker der søknadstidspunktet ikke får betydning eller vilkårene for å få statsborgerskap uansett er oppfylt. UDI anbefaler videre at tilsvarende skal gjelde for meldingstidspunktet der det er levert en melding om norsk statsborgerskap.

3. Departementets vurdering

Etter lang og fast praksis er søknads- og meldingstidspunktet i saker etter statsborgerloven tolket som det tidspunktet søkeren møter hos politiet eller utenriksstasjonen for å legitimere seg og levere dokumenter. I noen tilfeller vil lange ventetider for oppmøte hos politiet eller utenriksstasjonen medføre at vilkår som ville vært oppfylt dersom det var mulig å få oppmøte hos politiet eller utenriksstasjonen kort tid etter at saken ble registrert i søknadsportalen, ikke lenger er oppfylt når oppmøte er mulig. Dette gjelder for eksempel saker der søkerens alder på søknadstidspunktet har betydning for hvilke krav som stilles til oppholdstid og i tilfeller der endring i lov eller forskrift gjelder søknader som er fremmet etter ikrafttredelse av endringen. Lange ventetider for oppmøte hos politiet eller utenriksstasjonene skaper en uforutsigbar situasjon for dem som skal søke eller fremme melding om norsk statsborgerskap. Reelle hensyn taler for at datoen for når søknad ble registrert i UDIs søknadsportal regnes som søknadstidspunkt i tilfeller der sent tidspunkt for oppmøte hos politiet eller utenriksstasjonen skyldes forhold utenfor søkerens kontroll, og sent oppmøte påvirker utfallet av saken til ugunst for søkeren.

4. Instruks

I saker der sent oppmøte hos politi eller utenriksstasjon påvirker utfallet av statsborgerskapssaken til ugunst for søkeren, skal UDI legge tidspunktet søknaden ble registrert i søknadsportalen til grunn som søknadstidspunkt. Det vil si at søknadsopplysningene er registrert, søknaden er sendt inn fra søknadsportalen og eventuelt gebyr er betalt. Det er en forutsetning at sent oppmøte er utenfor søkerens kontroll og at søkeren senere har møtt opp så snart det var mulig og fremlagt det som kreves av dokumentasjon.

Tilsvarende skal gjelde for hva som regnes som meldingstidspunkt i saker der det er levert melding om norsk statsborgerskap.

Med hilsen

Toril Melander Stene (e.f.)
avdelingsdirektør

Cecilie Uteng
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi:
Utlendingsnemnda
Politidirektoratet